



EL POBLE: CATALA



PUBLICA UN NÚMERO CADA SETMANA

Redacció y Administració: ESCUDELLERS, 33, principal

DISSABTE, 23 DESEMBRE DE 1905.

ANY II * * BARCELONA * * NÚM. 59

PREU D'UN NÚMERO SOLT: DÈU CENTIMS

SUSCRIPCIÓ: UNA PESSETA TRIMESTRE

El nostre ideal

Suscribim l'afirmació, feta al Congrés per en Calmeron, segons la qual el Parlament i la sobirania del poble són meres ficcions a Espanya.

Tot ho pot, tot ho fa i tot ho ompla un poder executiu o administratiu personal i anacrònic. Els nostres destins estan sacrificats a un capritxós absolutisme de fet, regits per un Estat omnipotent y xorc, confiats a institucions regressives.

Tenim un règim parlamentari desprovist de garanties jurídiques. Cauen els Governos y se succeïxen els Ministres, no per imposicions de les Corts, sinó pels estímuls d'una oligarquia política. De cada cent crisis, noranta nou són extra o antiparlamentaries. Les Corts ni governen, ni fiscalitzen, ni aïsquera l'legislació. Els diputats y senadors són cautius d'un poder absolut, viuen una vida de mer precari, y han de moures en un ambient notoriament desfavorable al vigor de les seves iniciatives.

S'imposa ab més fermesa y ab més urgència cada dia una acció dirigida a la democratització dels poders, de les lleis, de les institucions y de tots els drets y practiques socials y polítics. Han de ferse efectius els drets dels ciutadans y la sobirania popular. Ha d'instaurarse un règim aont el lliure joc de les energies humanes instauri arreu una vida forta y un treball intens. Ha de crearse depressa el predomini de les innovacions sobre les coses velles, de les mellores produïdes per la civilització sobre la tradició y la rutina.

Però aquesta obra no solzament requereix la substitució de la Monarquia per la República, sinó que demana altres objectius y reformes. La República no es suficient: no es cap panacea. Per si sola no podria ni regir sabiament els destins populars, ni aixecar les multituds treballadores al nivell dels seus drets socials, ni donarnos el gust, el desig y les aptituds de la civilització y la cultura.

Ha de ser la República un propulsor del progrés ineludible y útil, una garantia dels drets col·lectius y individuals. Com l'antic Pretor romà, ha de ser també la llei viva. La seva sort ha d'estar lligada ab la llibertat dels Municipis, ab l'autonomia de les Regions, ab la fe activa y perseverant del Poble.

Y així no preconcisem nosaltres, en quan som republicans, un senzill canvi de forma. Aspirèm obertament a un nou sistema: a reduir l'òrbita y la acció del Estat als interessos y negocis inter-regionals y internacionals; a instituir plena llibertat municipal y regional per la vida interior de regions y municipis; a donar ambient y empena a les energies dels homes de iniciativa y de treball; a posar fi, definitivament, en aquest fals joc que consisteix en governar d'una manera reaccionaria, en fer il·lusionis als drets de la societat y dels individus.

Desitgem una República progressiva y justa. No ha d'estar confiada als aventurers que venen entrebancant la guerra social y fins al incendi. No ha de ser un perill per als negocis de la civilització econòmica. Ni ha de ser un instrument de destrucció y tirania, ni un text d'agitacions convulsives y sectaries.

Els nostres grans models no són al Sud, sinó al Nord d'Amèrica. Són els models immortals d'una democràcia activa, jove, treballadora y enèrgica. Són els eminents models d'una poderosa República integrada per 49 Repúbliques robustes. Són els bells models d'una Constitució de més de cent anys, d'un Poble que posseeix una musculatura y una mentalitat preciosissimes, d'una Societat independent y lliure que logra ser dia per dia més forta, més rica, més culta, més ampla y intensament avençada.

Una República sectaria, aventurera, enemiga de les autonomies individual, municipal y regional, entregada a convulsius desordres, naxeria morta, seria flor d'un dia. Una República amorfa, de tradició monàrquica, cenyida a un canvi de forma, en res podria millorar la nostra social condició de poble esclau y decadent.

Pel contrari, una República autònoma, creadora d'un dret públic digne de la vida moderna, saturada de lliures y fortes iniciatives, hauria de viure una vida eterna, seria el règim definitiu del nostre deslliurament y civilització.

Y per axò nosaltres, més convençuts avui que ahir, més segurs demà que avui, ara y sempre devots de la República, tot oposantnos a que consisteixi en un règim estèril y neutre, volèm ferli l'afectiva ofrena del nostre patriotisme autonomista, convidant-la a que jamai visqui sense grans llibertats individuals y col·lectives.

J. LLUHI RISSECH



Nadal a Noruega

Nadal, Nadal!... Campanejar de campanes sobre la neu!

Allà dalt, tota la Noruega deu ser ara blanca de neu. Y com campanejaran enguany les campanes, sobre la Noruega blanca de neu!

Ja ho es sempre una festa ben festa, la de Nadal. Ja ho es, segurament més que enllac, en aquelles altes terres, tan recullidament imaginatives... Però, enguany! Pensau: són lliures, són lliures d'ahir. Y la llibertat alegra la gola de bronzo de les campanes.

Són joves. Tenen un rei jove — jove de debò, fruit vigorós d'una rassa — que ha pres el nom de Haakon. Y una jove reina que s'ha dit Maud. Y un príncep encara, un príncep nín, ab els cabells d'un or polític. Semblen uns amables reis de conte. Y són uns amables reis de vida... No fa gaire hem vist certa fotografia reproduïda en les Il·lustracions: el rei Haakon, al arribar a Cristiania, saludava en el moll a son primer ministre, l'il·lustre Michelsen. Y vet aquí que tota la neu, que cau abundant en blancs glops, ha magestat soste en son bras un petit bebè, mig ploriciós pel fred, malgrat la gorra peluda y el gran bolquer en que, tot arrupit, se abriga... Un ample efluvi de poesia domèstica y natalenca ce a nosaltres al veure axò... No amarem aquets reietes, que ho són interns, y ho saben, y ho demostren en gracia sa joventut?... Joventut, joventut! Y la joventut alegra la gola de bronzo de les campanes.

Es jove aquet poble, y fort. Una gran fe en ell mateix li ha fet assolir la victòria d'ahir. Y avui, ab la victòria, encara augmenta la fe. Y la fe alegra la gola de bronzo de les campanes.

De cap a l'any nou mira serenament el porvindre. Se sab fort. Se creu destinat a una gran gesta. Repassa els noms dels poetes, dels sabis, dels exploradors seus. Bella garantia del futur! Pot esguardar-lo en bon esperament. Y el bon esperament alegra la gola de bronzo de les campanes.

Per axò tan alegrement campanejaran demà les campanes natalenques sobre la Noruega tota blanca de neu.

El maurisme a Barcelona

Desde la vinguda den Maura acompanyant a D. Alfons, se fan treballs a Barcelona per organitzar un partit mauri, franc o disfressat.

Primer varen ésser les desferres del planisme, les que somiaren substituir en Planas en llur caciact; més en Maura se 'ls escolta ab gran cortesia, acabant per desenganyals ab frases com aquella de que «desitjava estar en contacte directe ab l'opinió pública y per lo tant no creia convenient que existís cap organisme intermig».

Ara es distint: ara 'ls que cerquen el favor den Maura són alguns dels que s'anomenen neutres, malgrat sa antiga identificació ab en Cánovas, ab en Silveira, ab en Pidal, ab en Villaverde y ab tots els conservadors madrilenys.

Molts d'aquets neutres s'havien acostat al regionalisme, infinit poderosament a la Lliga y obtenint d'ella llocs preeminents en les corporacions y societats més importants. Però ho varen fer cercant en el regionalisme la resistència social que 'ls mancava per defensarse de la revolució atuada pel jacobinisme foraster que vingué enviat desde Madrid, segons confessava La Epoca fa poques setmanes.

Com aquells neutres no eren catalanistes, sinó conservadors a la madrilenya, tan bon punt vegeren an en Maura una mena de Cánovas, el cor

se 'ls hi va anar darrera d'aquell home que responia al modo d'ésser d'altals neutres.

Per axò 'l reberen com un salvador fentli aquelles ovacions delirants del Foment, del Institut de Sant Isidre, de la Llotja y arren aont tingueren ocasió, espontanejantse y mostrantse tal com son per complet, quan després de veure penjar l'armilla den Maura en el camari de la Mercè, anaren a xiular a La Publicidad al crit de: ¡mori la llibertat!

Els més senzills y lleals d'aquets neutres, com en Monégay y en Pons, renegaren tot seguit del regionalisme y 's declararen maurins; però 'ls més astuts han cregut que podien esperar millor ocasió per fer el canvi de modo més fàcil y ventajós.

Y la ocasió ja ha vingut. L'ha dut, de Madrid, en Maluquer y Viladot, y l'ha fet pública Las Noticias, escampant en forma d'interviu 'l pensament den Maura y lo convingut per aquest, en Monégay, en Pons y 'l mateix Maluquer.

Fusionar a catòlics, dinàstics y conservadors, per defensar la religió, el rei y 'ls interessos morals y materials de Barcelona, es lo que en Maura vol. Y respecte a Catalanisme, D. Antonio Maura, sin duda alguna, comprende perfectamente que tratándose de un organismo que habrá de vivir y desarrollarse en Cataluña y en Barcelona, debe no olvidar que el medio ambiente es un factor esencial que precisa tener en cuenta en todo problema biológico, así natural como político. Por esto la agrupación futura estará ó procurará estar en buenas relaciones con los elementos conservadores catalanes y barceloneses que sustenten los principios de la escuela conservadora, y como es un hecho que una parte considerable de estos elementos están más ó menos unidos con el regionalismo, que ha hecho en estos últimos años estruendosa aparición en la vida pública, se dispone a guardar y mantener buenas relaciones con tales elementos, no considerando incompatible pertenecer a la vez a dicha agrupación de fuerzas conservadoras y a las entidades que encarnan y dirigen políticamente el regionalismo.

Y ab axò, ja està tot llest y arreglat. Dins de poc, una carta dels senyors Monégay, Pons y Maluquer an en Maura, y una resposta d'aquest an aquells, donaràn vida, programa y organització an el maurisme barcelonès, y, fins diuen els ben enterats, que serà llur quefè 'l flamant president d'una societat econòmica.

No falta qui ha vist en la conjunció dels elements clericals, caciquistes y conservadors, triomfant a les eleccions de la Econòmica, la primera manifestació del maurisme barcelonès.

Sigui en bon hora, y quan més aviat millor; que 'ls falsos catalanistes lenlén el disfraz y 's manifestin com son; fugint del nostre camp y deuant de pertorbar y d'exploitar les idees redemptores del autonomisme català.

Per més que en Maura y 'ls que 'l creguin dignu que 's podrà ser mauri y regionalista, tot a l'hora, axò no es cert.

El programa den Maura es ben clar. Pera explicarlo, no sabem oblidar que Mister Perks acaba de posar damunt la tomba del Gabinet Balfour el epitafi següent:

Amic dels explotadors, protector del fanatisme religiós y adversari de totes les llibertats.

Doncs aquest epitafi enclou tot el pensament de la política vaticanista, monàrquica y conservadora den Maura, qui lluny de llensar de l'ànima espanyola a l'ànima den Felip II, com demanava fa poc en Troyano, tanca la porta a tot ideal de renovació social en sentit modern y progressiu.

Y tinguissim compte que diem axò desde 'l punt de vista que ell te, perquè judicant an en Maura desde 'l camp dels ideals autonomistes, l'hem de considerar com el major enemic del Catalanisme.

Reptem a tots els maurins lleals o encoberts a que 'ns citin una sola frase den Maura que dexi entreveure ni una ombra de conviccions regionalistes.

En camvi nosaltres els hi podem reproduir del Diario de Sesiones aquestes declaracions terminants del senyor Maura, discutint ab el Dr. Robert:

No hay mal más hondo, ni germen de peligro más tremendo que un partido local como el catalanista... Es el mismo error de los cubanos que se está

ahora repitiendo aquí... Y yo, como Silveira, soy opuesto, totalmente opuesto, a todo linaje de concesiones pecuniarias a Cataluña.

En Maura, pública y privadamente, es un enemigo convensut del Catalanisme, y 'l que 'l seguexi serà per allò de defensar la santa religió de nuestros antepasados, la fidelidad al digno sucesor en el trono de San Fernando, etc., etc., però no serà catalanista. Nosaltres, mentres tant, farem camí, convensuts de que les causes redemptores sols ab la llibertat poden triomfar.

C. S.

Del llibre del diable

L'Orgia de Nadal

Les èglogues cristianes han mort de cansament y els àngels y els diables en intima rodona han sagellat un pacte: Jesús no do corona ni fa de menadora l'estrella d'Orient.

Nadal es una vetlla d'insomni turbulent, d'espasmes y luxuria; la Verge, es una dona que a dalt d'un escenari riu, canta y contorsiona y aprés, dintre una cambra, fa viure 'l goigardent.

¡Guitat! No son nevadas las tierras vías; pasa la noche ubriagada, la colla de la festa, cantant himnes qui semblen d'un Sant Joan tornat;

y a l'hora de les dotze Satan creua la Plassa, la Verge cau vensuda, Satan li expren la testa y oimplint de sang la copa beu tota la Guitat.

La Immensitat de la Vida

Amunt, a les carenes, als cims, l'home ferit a mort, rebia l'ocell darrer de la Germania; els nívols de la posta tenyits de musc y grana semblava que beguessin la sang brollant del pit.

Fugint de les erms cerquen l'infinit amunt, a les carenes, als cims, lluny de la blanca y quan ja vencedors alaven llur hossa una alga gelosa anà a ofegaihi 'l crit.

Y l'alga trogà les urpes de la preta y l'home saginava va vèndra volar enlair, mont enlair, roguina del nocturn;

y restreiant al cos ubric de joventut, en somnis abarcava l'espai per posar al dit de la Germania la boga de Saturn.

P. PRAT GABALLI

El desmembrament de Russia

Els darres acontexaments esdevinguts en l'imperi moscovita, atrauen l'atenció de tot el mon civilisat y son signes evidents d'una munio de mais que han anat roent les vastes nacions que s'acoblaven sota la bandera russa.

Mes, es precis senyalar el mòvil d'aquesta erupció formidable y esmentarne les conseqüències d'ara y les probables venideres. El descontent general que produí la derrota completa en la guerra del Extrem Orient acabà de atear la revolució iniciada en el mateix ronyó del imperi. Els elements intel·lectuals, propagadors de nous sistemes socials, aculliren y patrocinaren als revolucionaris; fins els eclesiàstics, clamaren veus de revolució en aqueix formidable desvetllament. Era la guerra social que naxia, ferotge y venjativa, en el mateix sol de l'esclavatge; eren les seculars cadenes de tot un mon de pobles que 's removien y s'escardellaven demanant les testes dels opressors; era el crit de la fam que feia la ganyota del butxi davant del sol imperial que tremolava ple de remordiments y d'alucinacions tenebroses.

L'odi de castes, més despertat avui que mai, jugà y jugarà encara un transcendental paper en aquesta tragedia.

Ell es el que ha separat el poble dels poders y ha unit als obrers, no sols de les ciutats populoses, sinó fins als treballadors del camp, en aquestes vagues sens exemple que han paral·litzat tot comers material dintre del imperi, que han sembrat els camins d'hordes famolenques y han isolat l'Estat czarà de les nacions veïnes, interrompent tot medi comunicatiu.

L'estat anormal de totes les Russies esverà degradament als alts funcionaris, y el més genuí autòcrata de la terra es vegé precisat a pendre mesures concessionaries d'una relativa llibertat. Ni axò ha valgut, que 'l poble no ha tingut confians ni en la nova constitució, ni an en Witte, qui firmà la pau de la darrera guerra, y semblava el missatger de la verdatada pau interior.

La cerimònia de Tsarskoie-Selo, ont aparegué l'Emperador en mig dels cavallers de Sant Jordi, per jurar les noves llibertats concedides als seus

subdits, signé verdataderament un simulacre més de la funesta farsa que juguen els aristòcrates moscovites. Y el nomenament de Witte no fou menys desconsolador pels liberals russos que les promeses imperials.

Per axò, sino eren suficients tots els esforços per apagar el foc revolucionari que cremava en les matexes tropes de la Manxuria, en el cor de Wladivostok y per tots els àmbits de la Siberia Oriental, menys era de confiar la pacificació dintre l'imperi, perquè no sols el descontentament movia les masses vaguistes y revoltoses, sino una necessitat y un sentiment seculars, àvits de sang y de renovament, que clamen un 93 horrible, allà en els deserts y en les planuries russes, per poder fer valdre els drets a la vida y a la llibertat per tants segles trossejats y escarnits pels saions de sang blava. Per axò, no valen arrestaments, ni presons, ni fusellaments per escarnir als revoltats, ni son pious les tropes del imperi per aniquilar llurs justes bravates, secundades més que condemnades pels matexos soldats, altres esclaus y altres joguines del absolutisme.

Mes si la guerra tingué y té encara y ha de tenir fins a ser resolta un caràcter social, ficemnoshi bé, té ara un gran sentit nacionalista. El sentiment nacional no s'ha esborrat davant de les reivindicacions humanes, ben al contrari, s'ha afermat més, y podem dir que 'l problema comú, el problema econòmic, — que en el fons es sols aquest — tendeix a resoldres per la separació de les nacions, y acaba per ser una qüestió nacionalista.

Que ho diguin sinó els fets, que son una eloquent revelació. La Polònia, la malaurada Polònia, ha pogut respirar — revolucionariament — pel cantó rus. L'autonomia ha sigut proclamada pel poble a Varsovia; les provincies de la Georgia s'han declarat independents; en les del Báltic s'ha proclamat la República; a Odessa, a Tiflis, en totes les ciutats y en totes les terres del Caucas augmenta la agitació y es proclama l'indpendencia, y Finlàndia, la plorosa Finlàndia, la nuvolosa Finlàndia, de quina el concert dels pobles europeus semblava olivarse, ha sigut entre totes la que primer s'ha atrevit, la que més, pot ser, ha sentit la necessitat de caminar sola sense els jous y dogals que un poble foraster y un Emperador tira, li tiraven al coll.

Axò té una altra significació en lo que als sentiments del poble es refereix, y es lògica conseqüència de la tivant ab que l'Estat tenia amarrades les diverses nacionalitats que contribuïen al bloc imperial. Tart o d'hora, en els grans imperis, en els imperis absolutistament regits arriba la desmorallació y el desmembrament; l'idea, el sentit de la patria no pot ser tan vast que s'allargui fins centenars de milers de kilòmetres, y no poden tampoc, fora d'una administració propia nacional y regional, ser dutes les riendes d'una nació artificiosa, ont vibren oposades maneres de ser y de sentir, ont la miseria n'es mestressa, ont natural y econòmicament, per falta de comunicacions y per diferenciació ètnica y topogràfica, estan separats y son distints sos components, sense caure en una tirania criminal y sense fer més infelisses, més pobres y més sofrentes les terres malament guiades.

A tot axò afegimhi els prejudicis religiosos y socials, l'esclavatge, el servilisme, el tribut feudal y tota abstenció de domeny sobre la persona y l'hisenda per part del subdit, y trobarem raonables els fets, y trobarem lògics les conseqüències.

Y veurem el per què la revolució social esdevé revolució nacionalista, ja que en el fons de les consciències d'intel·lectuals y obrers, de funcionaris menors y de clergues, en fi, de tot el poble sofrent, hi ha una precisa concepció del benestar humà basat sobre el benestar col·lectiu de la patria; hi ha una aspiració a un més allà plaicet, de casa, que no vol regidors a milers de kilòmetres; que vol ferse els comptes ella mateixa, vol tenir vot en el concert dels pobles y vol personalisarse.

Si no es resolen favorablement als revolucionaris les lluites avui en peu, aqueixos sentiments quedaràn latents y profunds en el cor de tots els ciutadans de les nacions russes y tart o d'hora han de tenir una resolució felis y definitiva.

JAUME DELS DOMENYS

Madrid, 19 desembre 1905

* La revolució que ha invadit Rússia, Finlàndia y Polònia, en una paraula, tot el nord d'Europa, trenca no solament les cadenes del absolutisme governamental, sino també totes les seves aliances y maquinacions.

Aquesta revolució sacsejarà la feble Austria y l'Alemanya malalta. L'Austria deca a l'afors desllorigarse: lo que li resta d'alemany anirà vers l'Alemanya; lo que té d'eslau anirà cap al nord. Els pobles solament confederats que desclouran la seva existència sobre les runes del tsar rus, esdevindràn els amics del Japo, de França, d'Anglaterra, dels Estats Units; l'Alemanya quedarà completament isolada.

El tsarar moscovita y 'l govern alemany eren els dos germans siamesos: com el primer ja es mort s'endú l'altre cap a la tomba.

Andreu NIEMOJEWSKI

Odi a l'amor

Era hermós, molt hermós. Sos cabells negres contrastaven ab la blancor intensa del seu front, y els seus ulls eren blaus, d'un blau morat delicadament episcopal; tenien dols aspecte religiós. Era alt, era esbelt, era magnífic. Quan sortí del col·legi als dinou anys, y entrà a casa seva y freqüentà famílies conegudes y ballà puercament en els grans balls, innumbrables y belles damiseles sentiren vers ell intens amor. Verges aristocràtiques y il·lustres, de famílies heròiques, seculars, de nissagues antigues y sagrades, d'ell van enamorar-se bojanent. Y ell que ho va conèixer, va somriure despreciativament. Odiava a l'amor, el despreciava. La sensualitat li repugnava y tot amor el trobava sensual. Y la flor de l'amor — deia — es la dona. Per axò la reputava voluptuosa y sentia vers ella viu despreci. La dona — deia — no es res, més que forma; ella es la dona, es el contorn, la línia. Es una victòria y es un triomf; es un cant y es un ritme; es la luxuria. Al·lucava 'ls ulls y afegia: es l'ara de l'amor. Per axò odiava a l'amor. Les passions amoroses, afirmava que eren jocs d'una eterna decadència: «Son carns exaltades, son follies». Y sentia vers elles repugnàcia.

Ell era intel·lectual y espiritual, era místic y pur. Per axò estudià l'ivoli y dia y nit feia naxer en ell divinals ritmes. El violí, la música, l'arpeggi; en les aries dolces, cadencioses ell trobava l'encís de lo ineffable, el l'ubriagament d'armonia y elles l'encensaven de bellesa. Elles eren per ell extremanacions d'una santa y sagrada benauransa, elles eren per ell els llibres d'or d'una religió desconeguda, d'una fe suau i misteriós.

Mes les damiseles innumbrables, les donzelles nobles y aristocràtiques, seguien ensomniant en sos desitjos y seguien amantant en el silenci. Perquè era bell, molt bell... En el teatre, axis que ell entrava, les mans femeniles y excelses enguantes de blanc, aixecaven suauement els clars binocles y ab ells davant dels ulls, sota les cel·les, el contemplaven detingudament. Y quan ell les mirava, els clars binocles queien per encís, perquè elles volien, desitjaven, que ell esguardés sos ulls, pera que en ells sorprengués tot l'amor que les cremava. Y ell que comprenia aquest amor somreïa ab un somriure misteriós que les omplia d'indexifrabils dubtes. Era un somriure estrany, que tenia quelcòm de molt pietós y alhora quelcòm de molt burlesc...

Elles l'estimaven. Les llanguides y pàlides donzelles sentien vers ell místic amor y en ell encarnaven la llegenda dels seus somnis primers. Y les damiseles admirables de cossos impecables y perfectes, les eternes verges ensomniades, les galantejades pels magnats, les que en els salons eran lloades y en els cotillons santificades, al veurel somreïen amoroses. Ell era l'arbit del seu Hivern, ell la Primavera dels seus somnis. Era hermós, era hermós. Elles ho deien en les seves converses ignorades, a les hores malaltes del crepuscle, en l'enamorament del cap al tart. L'estimaven, l'aimaven, l'adoraven. Y ell no conèxia aquest amor y sentia vers ell odi y despreci. Y pera aconsolar-se y redimir-se y exir d'aquell chor d'admiracions, d'aquella simfonia de desitjos, s'entregava a la música, al violí. En la soletat del seu despatx, en la quietut augusta y magestosa de la seva cambra senyorial, infantava triomfant del seu violí ritmes desconeguts, cadencies sacres. S'entregava a la dolça melodia ab un alt entusiasme voluptuós y al sentir les cadencies ignorades y els ritmes ineffables y magnífics, s'acubaven sos ulls episcopals y ses gaites es tornaven vermelles. S'ubriagava de suaus arpegis y de sons divinals...

Y l'adoració anava creixent i ab l'adoració l'atreviment. Intimes amigues dels seus pares li havien declarat el seu amor i germanes d'amics sa estimació. Amigues constants de ses germanes li havien dit riuent que l'estimaven i una cosina seva, un cap al tart, allargant-li la mà, li va dir:

— Béssala.
Divina cort d'amor l'envolcallava, divina cort d'amor que ell despreciava. Cada mes, cada jorn, cada moment, odiava ab més dalt aquell amor, sentia vers ell més gran despreci. Li repugnava desafortunadament aquell encens sensual que li torturava, que 'l'perseguia sempre, atormentant-lo. En tots els instants, a totes hores, aquella estimació, un condemnat. Era l' Crist de sa carn, de sa bellesa, perquè era bell, molt bell.

Pera fugir d'aquella gran tortura, d'aquell suplici perpetu i enorme, empenqué un llarg viatge per l'Europa. Però arreu sa bellesa l'torturava; anà a París i Londres, anà a Roma, a París les franceses l'encensaven d'esguarts inefables i amorosos i a Londres les angleses van aimarlo i a Roma van aimarlo les romanes. Boi passejant pel mont, arome d'amor l'envolcallaven. Voluptuositats desconegudes li van oferir els seus tressors i adoracions fervents, dolces i exòtiques, el van coronar d'escorces infernals, martirizantes. La seva bellesa l'perseguia com maledicció apocalíptica i allà on anava feia florir miraculosament al seu entorn estimacions intenses i violentes. A través l'Europa fugitiu de l'amor, i a tot arreu l'amor va convidar. Fugia d'ell i arreu l'trobava. Al seu pas granava hermosament com flor al esclatar la primavera; primavera era ell, mes primavera que odiava les flors que granava feia i que odiava les flors que infantava. Y a través l'Europa adolorit, maleït son destí i sa bellesa.

Al tornar a sa llar, el torment prosseguí sinistrament. El suplici creixia per instants com la claror a l'aurora, i l'anava omplint d'extenuació. Estava fadigat de tan lluitar, estava ja cansat d'aquell combat. Era més bell que mai... Munions de damiselles l'adoraven i infinitat de verges l'encensaven de paraules d'amor. Ja no era solament una cosina la qui li deia: «Béssala»; ja no eren solament les amigues fidels de ses germanes, les que riuen li deien que l'aimaven, ja eren multituds, ja eren munions... Per axò porugament, volgué fugir del món i del pecat, y anaren a un convent, lluny de la vida. Volia soterrar-se en els vells claustres patinats de llegendes religioses, y viure en quietut, tranquil·lament. Fugiria del món i de les joies, pera esperar en calma santa mort...

Decidí pendre solemniat comiat. Volia despedir-se hermosament, ab gest heroic i insòlit, rar, magnífic. Per axò anà a un ball esplèndid, magestuós, on les belles parelles juvenils danyaven somrient alegres danses. Quan ell entrà als salons, les riques i joloses damiselles, les verges gentils i aristocràtiques i les donzelles reialment superbes, el van contemplar languidament. Y en aquella suau contemplació ell va endevinar dolços desitjos que 'l'feren somriure y euforir. Totes el contemplaven ab encis, corpeses d'entusiasme voluptuosos, ansioses de mirades passionals. Sols una no mirava ni somreia, sols una resta quieta i immutabl... Ella li va saludar y paria ab ella. Era bella y simpàtica, era excel·sa. Ella 's burlava d'ell; no l'estimava. El trobava estúpid y banal. Y francament va dir-li que l'odiava. Ell el sentí axò va somriure. Ell no creia pas que ella l'odiava. Imaginava que allò era un joc d'adoració, una dolça y petita estratagema, pera que ell insistís en sos paraules, pera que no fugís del seu costat. Era impossible que ella no l'estimés, era impossible que les paraules dites fossin veres. Ella l'estimaria com les altres, pot ésser un xic més. Insistí en sa conversa somrient. Però ella repetí sos mots terribles, ella digué altra volta que l'odiava. Ell llavors s'ho va creure: era veritat. Aquells ulls tan blaus eren sincers y deien cruentament tot el seu odi, y ho deien també sos gestes màgics i el moviment continu dels seus dits sobre 'l'vamb de nacre, seda y or. L'odiava; sí, l'odiava. Ella deia veritat. Y ell comprenia aquesta gran odi, ho sentia en sos ulls y en el seu cor, y ho sentia en ses venes y en sa carn. Allò era més cruel i més diabòlic que 'l'perpetu encens de llacs amors; allò era la fi de sa llegenda y era 'l'començament de sa vergonya. Aquella damisella rossa y bella s'havia revenyat en nom de totes; estava venut. Però era precis reviscolar, calia triomfar. Y ab entusiasme, insòlit en ell, galanteja la inconquerible verge. Però foren debades ses paraules; ella repetí cent y mil voltes que sentia vers ell immens despreci.

Llàgrimes acudiren als seus ulls al contemplar la mort del seu poema, al veure despreciat com qualsevol per aquella donzella rossa y bella. Els arpegis suaus del seu violí no guarien el mal que 'l'corsecava i el convent desitjant y vist en somnis, no era ja 'l'refugi acariciat. Estava trist... La fi de sa llegenda havia estat ferida inexplicable, havia estat flagellat atormentant. El seu patrimoni, sa bellesa, era escarnit de verges y casades... Havia estat venut en mortal lluita...

Tornà a un esplèndid ball. Les parelles dansaven divinals en un ritme joia d'amples cadencies i al impuls de la música jolosa somriuen ab somriures benaurats. Dolcissims claror sobriants s'estenia arreu en pluja d'or, inundant els salons de meravella. Y besats per la llum miraculosa, les parelles dansaven somrient, escampant ab l'eufòria de la dansa, l'eufòria dels esguarts i dels migriures. Dansaven en un somni fastuós, envolcallades de galants amors.

Quan ell entrà en el ball, ningú 'l'mirà. S'havia ja esfumat el seu poema i la seva llegenda termenat. No era pas ja l'admirat, l'inconquerible; ara era un qualsevol. Estava trist... De la tribuna estant veia dansar les divinals parelles, com un ensomni de sensual infant. Y les veia passar jolositament, hermosejades per la claror triomfante. Dansaven les donzelles aristocràtiques que l'havien aimat en el silenci y dansaven les verges admirables que ab els esguarts l'havien encensat. Y dansà la cruel, l'atormentant, la que ab paraules cruels y sinceres li havia dit deu voltes que l'odiava. Y al veurela dansar languidament en els brassos d'un jove repugnant, una tristesa immensa l'invadi i senti dolç afany de suicidarse. Morir, morir, morir!... Tot l'encís de la mort se li mostrava al davant dels seus ulls episcopals, com nuvia en la nit del dia blanc, y la trobava hermosa y desitjable com estatua de carn que s'oferia. Era hermosa, sagrada, divina!

Y Morir, morir, morir!... Ses blaugues mans jugaren en silenci ab un revòlver... Després el tret sonà y ell caigué a terra.

Belles damiselles, verges aristocràtiques y ilustres, donzelles impecables y adorables, totes corregueren pels salons en una follia sorollosa. Y totes anaren espantades vers la tribuna esdevinguda trágica, plenes de sang, de curiositat, ansioses de sang, de mort, de crim. Passaren pels salons com unes furies, destruint al seu pas mobles y estatuës, dextra que la música moria en la soletat dels salons buits.

Y al veure la tribuna totes elles feren un crit d'espant y d'estranyesa, un crit d'horror y por. Sobre la catifa de tons clars el cadàver geia horriblement. Com Dorian Gray, aquell jove tant bell y tant gentil, divina, magestuós, insuperable, al morir s'havia tornat vell, gras, lleig, repugnant, negre, horrible...

Y entre mig de la sang, que triomfant s'estenia suauement per la catifa, el revòlver lluita ab grans llusors netament argentades, victorioses...

MARCEL MATA

La nostra acció actual

El règim excepcional que pesa sobre nosaltres impedit les manifestacions externes del autonomisme, interdiu la propaganda de les seves doctrines per tots els medis de difusió, fa que concentrant nosaltres mateixos davant la perspectiva de que pugim eternitzar 'l' present estat de coses, pensem seriament en quin caràcter deu presentar la nostra acció en els moments actuals pera que sense dexar de ser efectiva, ens posi a racés de les inevitables conseqüències del moment d'ara.

Cert és que ni un any ni dos de viure en la present anormalitat aont res garanteix les més elementals llibertats dels ciutadans, foren prou pera ofegar en ells els seus vivissims sentiments patriòtics y que aquestos per la mateixa compresió a que estan subjectes es manifestarien després ab un esclat més poderós que mai, però de totes maneres la inacció a que estem condemnats podria atroïar malagunyades energies que aplicades al servei de la bona causa seria ser de fecondissims resultats.

L'aspecte de la qüestió consisteix en emersar les nostres activitats, que necessàriament han de restar passives pera l'acció política, en altres accions, si menys aparatoses y enlluernadores, en canvi més sòlides y avui per avui potser més necessàries pera bastir la obra del renaixement de Catalunya ab garanties de veritable consistència.

S'ha dit moltes vegades, y s'ha dit bé, que 'l' moviment nostre, per la seva mateixa essència es integral, es a dir, que al perseguir l'afirmació de la existència d'una personalitat diferenciada en el nostre poble, tracta de reivindicar per 'l' mateix no ja solament la direcció del seu govern interior, sinó totes aquelles manifestacions de la seva vida social que influeixen poderosament per les condicions y naturalesa dels temps moderns, el poseïssim en condicions de ferse digne del nou règim en que es espera viure y florir.

Aquesta concepció del autonomisme que 'l' lleva tot caràcter de partit y d'organisme exclusivament polític ab programa tancat, ha fet que a la nostra causa vinguessin a sumarshi els representants de totes les activitats socials, fins aquells mateixos que per temperament haurien refusat ser soldats d'una lluita activa, si 'l' autonomisme s'hagués concretat a fer acció política.

Per axò veiem que paralelment ab l'obra dels propulsors del dret polític de Catalunya, hi comensa a manifestarshi poderosament l'acció dels seus elements econòmics y intel·lectuals, els primers enfortint el nivell del nostre poble, la seva ricaquesa material que es en els temps actuals element indispensable pera l'èxit de tota empresa, y 's segons, lo propi en el terreny literari, que en l'artístic, que en el científic, iniciant el necessari perfeccionament de la mentalitat popular pera donarli consciència de la virtualitat y importància de l'obra que a tots ens es encomanada.

Lo que hi ha es que fins ara no ha pogut aconseguir-se l'armònic funciona-

ment d'aquestes dues accions, la material y la psíquica, per raó d'un evident desequilibri entre les mateixes que cal evitar depressa si 's volen assolir resultats immediats de la nostra obra.

Evidentment la eclosió sobtada de la nostra acció política, ja preponderant tot just manifestada, y la importància assolida pel nostre moviment econòmic que té 'l' seu secret en l'esperit de treball del nostre poble, manifestat fins en èpoques de veritable inconsciència catalana, estan molt per desobre del nivell que intel·lectualment ocupa Catalunya per constituir la elevació d'aquest, necessàriament, una tasca més treballosa y la imprescindible col·laboració de la tasca.

Ab tot, ara se 'ns ofereix ocasió bona pera donar a l'obra de la nostra cultura una empena poderosa, aplicantshi les activitats que en temps normal esmersem, potser excessivament, en l'acció política.

Així com els governs tracten de justificar l'aplicació de mides coercitives pera que reduintnos a passivitat els hi sigui més factible pendre providències contra 'ls abusos del nostre ideal, que consideren o reputen falsament de dissolvent y perturbador, valguemnos també nosaltres d'aquest armistici forat pera fer provisió de més armaments pera les noves batalles, exercint la mica de llibertat que 'ns queda en fer obra de cultura, fomentant les escoles catalanes aont els infants d'avui aprenguin a ser homes de demà; regenerant el nostre teatre, poderós instrument d'educació popular; expandint per medi de la propaganda individual, quins resultats fecondissims encara no son prou apreciats, el coneixement de la nostra història y de les immortals institucions polítiques y socials que havien fet de Catalunya un mirall de pobles civilsats.

Aquesta, al nostre entendre, deu ser l'acció actual del autonomisme en aquests temps tancats a tota manifestació política; aquesta es la manera digna y pràctica de protestar contra les noves vexacions que han vingut a afegir a la nostra terra catalana.

M. F. y T.

M. de POURCEAUGNAC. — Heus aquí que m'estanya; i que en aquest país no s'observin les formes de la justícia.

SIRIGANI. — Si, ja vos ho havia dit, comenten per penjar un home y després li obren procés.

M. de POURCEAUGNAC. — Es una justícia molt injusta.

SIRIGANI. — Es severa com un dimoni, particularment en aquesta mena de crims.

M. de POURCEAUGNAC. — Mes ¿quan s'es ignora?

SIRIGANI. — No hi fa res, no s'amoïnen per axò; y després, tenen un odi tant efereïdor per la gent de vostre país, que ja no 's plaix res tant com veure penjar un llemosí.

M. de POURCEAUGNAC. — ¿Però què 's hi han fet els llemosins?

SIRIGANI. — Res, però son rústecs, enemics de la gentilesa y del mèrit dels altres pobles. Jo us asseguro que esteu tan estret per vos, que no podria consolar-me si us arribaven a penjar.

(M. de POURCEAUGNAC. Acte 3.^a — Escena II.)

MOLIÈRE

Revista internacional

La caiguda dels conservadors anglesos. — No constitueix una derrota imperialista. — El nou ministeri. — Bona acollida. — Sir H. Campbell-Bannerman. — Sir Edward Grey. — Mr. John Burns. — La política internacional y la política social. — Garanties. — La descomposició de Rússia.

S'equivoquen a mon entendre els qui volen veure en la caiguda del Gabinet conservador d'Anglaterra un fracàs, encara que fos momentani de la tendència imperialista chamberlainiana. No cal oblidar que aquest Gabinet conservador no representava en cap manera aquesta tendència. Ja feia temps que M. Chamberlain s'havia separat d'ell; durant algun temps va amparar-lo encara la seva tolerància; però darrerament ja havia fet manifestacions públiques en sentit terminantment negatiu de tot axò. Y precisament poc després d'aquestes declaracions es quan el Gabinet conservador ha caigut. Axò no pot negarse, en vista dels fets. En el poder o lluny d'ell; en actitud d'al·lud o de contrari; ajudat per la més decidida de les obediències o enfront de la més violenta de les oposicions, es M. Chamberlain la personalitat decisiva de la política anglesa, y els moviments y actes de sa vida pública porten segurament un llarg rastre de conseqüències en l'avenir.

El nou ministeri liberal, que presideix Sir H. Campbell-Bannerman, ha sigut bastant ben rebut per l'opinió. Cal tenir en compte que entre les tradicions de la política interior anglesa figura la de certa amplitud de mires en els partits, en virtut de la qual un adversari polític no es necessàriament mirat com un enemic y les relacions amicals y socials no son destorbades per l'oposició de partit. Mes d'un *whig* convenut es amic íntim d'un decidit *tory*. Axò no es estrany, dades les condicions personals que adormen als nous ministres, que aquets hagin tingut en l'opinió i en la premsa un acolliment favorable, adhic per part dels mateixos conservadors. L'*Standard* ho diu: per

un moment la ven dels partits deu callar. Perquè — afegeix — l'honor y la salut de l'imperi estan en mans dels nous ministres que son els representants de tots nosaltres...

La feina de constitució d'aquest nou ministeri liberal ha estat laboriosa. No en va havia passat quinze anys allunyat del poder. M. Campbell-Bannerman ha sortit airosument de la tasca. El *Daily Graphic* nota que aquest govern es millor y més fort de lo que generalment se preveia. Y els liberals se feliciten de que en ell estiguin representades totes les seccions del partit y de que quiscun de sos membres hagi rebut la càrrega pera la que més característic estava per sa condició tècnica, aptituds o treballs anteriors.

Una personalitat eminent se destaca en aquest Gabinet. La de Sir Edward Grey, encarregat dels negocis exteriors. El *Daily Mail* considera de bon auguri aquesta elecció pera les importants simes qüestions referents al tractat d'aliança ab el Japó y a l'estrenyiment de l'amistat ab la Fransa y aquest nomenament ha vingut a constituir als ulls dels conservadors unionistes, una garantia de que l'obra política durant tants anys y ab tants esforços realitzada per ells no serà interrompuda, y que seran en definitiva cultius els fruits de la política mantinguda ab Fransa, ab el Japó y ab l'estat germà de l'Unió Americana.

Altra personalitat característica en aquest nou Gabinet es la del Ministre obrer, M. John Burns. Ha sigut aquesta una ditxosa inspiració de M. Campbell-Bannerman. S'ha assegurat ab axò l'apoi de gran nombre de grups obrers de l'Anglaterra. Y no serà menys ventatjosa an aquestes altes nominacions. Com es sapigut les masses obreres angleses son eminentment pràctiques en l'obra de les llurs reivindicacions. Els resultats d'una intervenció tan directa y important en els afers públics com la que suposa tenir un representant en el Ministeri, no 's farà esperar gaire temps.

Tots convenen en que M. John Burns es tot un caràcter. Y si d'una banda es segur que no 's dexarà ubrigar per la gloria del poder, d'altra té un temperament prou independent, enfront de sos mateixos correligionaris pera no dexar-se jamai imposar un paper humilant baix la forma de mandat imperatuu. Consagrat als interessos de les classes treballadores, es segur que la seva política accentuarà definitivament la política anglesa en el camí de la socialització, que avui tots els pobles emprenen.

Mes difícil seria orientar en aquest fecond sentit l'actual revolució russa, quina solució dista molt encara de poderse preveure. La més natural y prevista de ses conseqüències ha de ser segurament la disgregació del actual imperi moscovita. Les notícies vingudes sobre la proclamació d'una República independent en les províncies del Nord no han pogut sorprendre a ningú.

Congrés Internacional de la llengua catalana

La llengua catalana té una història gloriosa: en l'èdit Mitjana fou llengua dels reis d'Aragó y de la seva ben ordenada cancelleria, s'estengué triomfalment, ab el vo. de la ciència o per l'impuls de les armes, per les tres penínsules mediterrànies. Fou llengua d'Estat a Sicília y a Atenes y en la cort magnífica d'Alfons V a Nàpols.

En ella parlaren, abans que cap altra, els primers poetes polítics d'Europa. En ella s'escrigueren les primeres lleis marítimes dels pobles mig-evais, y ella fou la primera llengua vulgar que servi per les especulacions filosòfiques. Es, doncs, llengua d'alta y antiga prosapia.

Parlada encara avui per quatre milions d'homes, veu catalana, ab més o menys diferència dialectal, es la que 's parla en les províncies de Barcelona, Tarragona, Girona, Lleida, Valencia, Alacant y Castelló de la Plana, a les Balears, al departament francès dels Pirineus Orientals y en la petita regió d'Alguer, a l'illa de Sardenya.

Hi ha, doncs, espanyols, francesos y italians que ja parlen. Desde 'ls cims agut de les nostres montanyes fins a les capitals modernes, poblades y agitats com Barcelona, en les illes d'entorn la mar y en la llarga ribera de les nostres costes, homes de mar y de terra han continuat estimant-se aquesta llengua catalana, aduc en els temps de la seva més gran decadència literària.

En aquell període d'esmortiment que durà més de tres centúries, la llengua catalana va desaparèixer gaire bé de la vida pública en sa forma escrita. Els pobles que la parlaven vegeren llur consciència forçada per aquells qu'hi feien un pecat de parlar la llengua pròpia; valencians y mallorquins comensaren a dubtar de la sua unitat de la parulla nostra, y altres, més extranyats encara, corearen en una fantàstica llengua lleonessa la genealogia arbitrària del nostre idioma.

El renaixement del núcli català, qui comensà essent econòmic, ha arribat a ésser integral, extenentse a totes les manifestacions artístiques, literàries, socials y científiques. Escritors meravellosament dotats del geni y de l'instint de la rassa han sublimat la llengua del poble y l'han aixecada a les altres esferes de la literatura y del pensament. En poc més de mig segle, y malgrat tots els obstacles oposats pels elements oficials, la llengua literària ha sorgit ab vida esplendorosa, caminant ab èxit, a figurar entre les més cultivades de les seves germanes neolàtines.

Cal, doncs, ara que la llengua catalana ha recobrat la seva dignitat literària, que ens afanyem a estudiaria tècnicament en la seva íntima estructura. Es aquesta una necessitat espiritual nostra y un deute que tenim ab la cultura universal.

Ab a vivor, de les disputes y ab l'extinció de les controvèrsies nostres (encara que no hem dextat de tenir tòncics y gramàtics molt respectables) hem perdut en gran part aquella tradició de mètode y disciplina científica que son avui tan necessària pera 'l' bon profit dels estudis, y es pera restaurarlos que 'ns dirigim a tots els homes de bona voluntat, tant d'aquí com dels demés països, pera que vinguin a

aportarnos el tresor de les llurs experiències científiques.

Es a vosaltres, els estudiosos dels demés pobles peninsulars no catalans, a qui 'ns dirigim primerament demanantvos que vingueu a col·laborar ab nosaltres, catalans, en l'estudi d'aquesta llengua germana de les vostres. Y, després de a vosaltres, y tant com a vosaltres, es al ciutadans de tot el món a qui convidem, pera que vinguin a la terra den Milà y den Bastero a retornarnos el caudal científic que aquells homes il·lustres els entregaren.

Congregats a Barcelona, els estudiosos de la llengua catalana aprendran de sentir-la viva en la boca del poble y coneixeran de passada la moderna literatura catalana, tant abundant y rica de sentit, y aquí podran concertarse també pera treballs col·lectius que siguin d'interès general pera els estudis filològics. Obres importants dels nostres clàssics antics genen ignorades en les biblioteques y arxius de la península y de l'extranger; manuscrits sovint mal catalogats com a provençals, o ab el nom genèric d'espanyols, contenen textos inestimables de l'antiga literatura catalana.

Es d'un interès general, pera 'ls romanistes, el coneixement precís de la nostra llengua, tant moderna y tant antiga a la vegada, y es per axò que no dubtem que han d'aportar aquesta ocasió que se 's ofereix d'un Congrés, pera venir a fer-ne íntima y personal coneixença a casa nostra.

Els podran aportarnos els dats nous de llurs estudis en forma d'una comunicació, o el simple exemple de llur paraula mètica y disciplinada. La bona lleure gran, y tenim fe en que aquest Congrés ha de contribuir a molts a la restauració dels estudis filològics a Catalunya. En canvi nosaltres, apenes sortits d'un llarg període de dures proves, els mostrarem dignament lo que pot l'amor d'un poble que ha estimat la seva llengua, fent-ne una religió y un culte.

El Congrés s'ocuparà, doncs, del desenvolupament dels estudis filològics a Catalunya. Tractarà, ademés, de les qüestions històriques y literàries que ab la llengua estiguen relacionades, y pensara en proveir a la defensa y extensió d'aquesta nostra estimada llengua catalana. Se dividirà, en conseqüència, en quatre seccions: Filològica, Històrica, Literària y de Propaganda.

El iniciadors del Congrés esperen que 'ls romanistes en general, y sobre tot aquells qui tantes proves han donat ja d'amor a la nostra llengua, no dexaràn d'acudirshi; als estudiosos hispànics y estrangers els ofereixen la tradicional lleialtat de la terra catalana; en ells confien, y en ells esperen, car en sort d'una de les més antigues y glòries llengües romàniques els ha forasament d'esser car.

Y als catalans tots, en general, els demanen la ajuda llur sense distinció de classes ni categories. Criden als ciutadans pera que estudin, als allunyats pera que s'acostin, y als presents pera que 's assistin; y axò, tot axò, tots aplegats, fassin un nou esforç pera la llengua y pera la patria.

Barcelona, desembre 1905.

La Comissió tècnica: Antoni M. Alcover, A. Rubió y Lluch, J. Massó Torrents, J. Pi i Suñer, J. Cases Carbo.

1) El Congrés se posa sota l'alta protecció de l'Ajuntament y de la Diputació de Barcelona.

2) El Congrés tindrà lloc en els últims dies d'abril, pera que 'ls congressistes puguin assistir també a la festa del Jocs Florals y la Festa de la Música Catalana.

3) El títol de congressista costarà 5 pessetes, essent nomenats, ademés, congressistes honoraris aquells qui paguin una cuota superior a 50 pessetes.

4) El títol de congressista donarà dret a assistir a tots els actes que se celebrin per iniciativa del Congrés. Les Compagnies del Nord, de M. Z. A. y Central de Aragó, han ofert també una rebaxa considerable pera 'ls congressistes.

5) Als congressistes estrangers se 'ls obsequiarà ab una visita a Poblet y a Ripoll, y, si es possible també, ab una excursió a Mallorca. Entre aquells qui han promès assistir y han signat la importants temes pera sostenir en el Congrés figuren els professors Schüdel, de Halle; Couson, de Bèlgica; Sarohyndi, Cuervo y Fouche-Delbosc, de París; Beer, de Viena; Farnelli, d'Insubria, y Parodi, de Florencia.

6) Ab motiu del Congrés se procurarà fer a Barcelona una Exposició d'impressos rars y obres manuscrites en llengua catalana.

7) Les comunicacions presentades al Congrés se publicaran en un volum que's repartirà entre 'ls congressistes. La Comissió tècnica se reserva 'l' dret de no publicar en calduen sinó aquelles comunicacions que calgui necessàries. De totes elles, però, se donarà compte y extracte en el volum del Congrés.

8) Les comunicacions han de dirigir-se a l'iniciador del Congrés, Mossén Antoni M. Alcover, Vicari general del Bisbat de Mallorca. Les adhesions pera rebre 'l' títol de congressista han d'enviarse abans del primer d'abril, al secretari de la Comissió organitzadora, D. Jaime Algarra y Postius, carrer de Junqueres, 16, segon, Barcelona.

D'aquí y d'allà

Les autoritats que venen a exercir les seves funcions a Barcelona patexen sempre d'un mateix mal: desconexen l'ambient, l'esperit d'aquesta terra.

En altre temps cada home que tractaven era un conspirador, un revoltat; cada acte en el que eren cridats a intervenir, una trama contra 'l' govern, una rebel·lió contra lo consagrat, l'ordre, el ministeri, la reina.

Avui venen aquí, y en cada persona que alterna ab ells, hi veuen un separatista: cada nucli social ab que topen en l'exercici de l-s seves funcions els hi sembla un centre d'acció contra Hispania, un aplec d'enemics de tots els llassos polítics.

Y ni allavors hi havia lo que suposaven, ni hi es avui. Allavors y ara hi ha una protesta viva contra 'ls mals governs y 'ls pitjors sistemes de governar, contra 'l' fet d'una llibertat que estan en les lleis no 's respecta en l'individu, contra l'autonomia y la diferenciació que està en la naturalesa y no 's reconeix en la llei.

Però l'autoritat que ve de Madrid y 'l' poble que ha de governar son diferents: la terra, la sang y l'ambient han donat a l'una y als altres caràcter y idiosincrasia especials, llengua distinta, y pensaments que veuen les coses y les veritats al través de desiguals prismes.

Axò fa que ni nosaltres aconseguim de vegades fernes càrrec d'ont ells van, ni ells entenem generalment a què aspirem nosaltres.

Mes si aquesta manca d'identificació es sempre un perill pera 'l' govern d'un poble, quan el governant té facultats discrecionals, quan els drets que reconeix la Constitució estan en sospens com ara, el perill es imminent, y aquella distanciació d'esperits pot dur les facultats del poder a servir, encara que sigui sense voler, interessos tancats de bastarda.

Diem axò, pel fet de que al començament del govern del Duc de Bivona va ser sospès un periòdic autonomista que es publicava a Igualada. Als pocs dies era interdita la publicació d'un altre de Vich...

Doncs bé: un y altre, sent franca y corajosamente autonomistes, tenien una acció immediata a fer, la de combatre 'l' caciquisme. Y aquesta missió la complien ab tal valentia, que les seves campanyes eren pot dirse 'l' sanejament polític dels dos districtes, l'enemic més gros que aquell odiós règim, condemnat — quan menys de paraula — pels polítcs mallorquins, tenia entre 'ls cacics de Vich y d'Igualada.

Heus aquí per tant, com la suspensió de garanties, en lloc de servir als interessos a que s'al·ludia en el text de la Llei votada y sancionada, en aquest cas particular servi d'auxiliar y d'escut ferm al caciquisme escombrant 'ls enemics. Sortosament els dos periòdics han reaparegut, ont han pogut y com han pogut, y la propaganda política dels Huelin y 'ls Godó, no ha pogut engrosir-se a l'ombra de la Llei excepcional.

¿Mes què vol dir lo succeït? Que 'l' govern perfecte no s'aconsegueix més que compenetrantse autoritats y poble, sentint iguals necessitats y alienant per unes mateixes aspiracions.

Quan axò no succeïx, hi ha que temer que 'l' desconexament dels nou vinguts ampari la mala obra dels d'ací.

Y no ho son pas els cacics, tan constricts d'escripsols, que no sapiguem, entre les dites paraules d'una conversa, insinuarhi una denuncia...

Varen ferse les eleccions a la Econòmica y 'ls catalanistes varen perdre. Confessem-ho.

Hi havien dues candidatures. Una, baix el patrinatge de la Lliga Regionalista, era formada, ab l'excepte d'un sol nom, de regionalistes d'aquella casa, conservadors-silvestres y integristes. Es a dir un decantament de la Lliga als elements afins del dinastisme conservador y del integriste.

L'altra era un aplec de diferents elements autonomistes, desde alguns ultra-conservadors — però sempre autonomistes — a alguns de liberals. Era aquesta candidatura la traducció del nostre esperit, en el sentit de significar una conjunció de forces autonomistes, no al servei de la monarquia ni de la teocràcia ni del ordre, sinó al servei de l'autonomia. No es el Catalanisme qui ha de afansar les institucions caduques y 'ls interessos de la ració, sinó que son el conjunt de les idees dels catalans qui han de contribuir a la vida forta de Catalunya y al triomf de la seva autonomia.

La nostra candidatura — no nostra en el sentit de ser d'amics polítics tota ella, sinó en el sentit de constituir una conjunció en que hi entrem — va ser proclamada molt abans que la de la Lliga, y aquesta va ferse, no oposant candidatura a candidatura, sinó esborrant de la nostra uns quants noms, y substituint per altres de significació molt menys catalanista. El primer esborrat va ser un distingit amic: D. Jaume Carner. Creiem que davant dels autonomistes catalans aquest fet no demana comentaris.

«Dissabte passat, va passar ab l'ex-
pres i ab direcció a Madrid, l'ex go-
vernador civil de Barcelona, don Juli
Fuentes».

«Els que dissabte passat, al vespre, se
trobaven a l'andèu de l'estació dels Di-
rectors, al pas del tren exprés procedent
de Barcelona, varen sentir una sorollosa
xiulada, que ningú va sapiguer de
aont venia. Segons referències, la xiulada
sigué monumental, esplèndida.
Una xiulada d'aquelles que fan època».

Nosaltres, al reproduir-les, voldríem
posarhi per fons els quatre país d'una
senyera.

Seguexen sospesos alguns periòdics
catalanistes, a la presó uns quants hon-
radíssims catalans i les garanties espe-
rant que a Madrid ens les tornin, com
una gràcia per amor de Déu.

Mentrestant els diputats catalanistes
continuen sense donar fe de vida, i
malgrat la banquetjada victoriosa, no
n'hi ha un sol al Congrés pera fer
obstrucció als debats i aconseguir que
ens retornin així al règim de la Consti-
tució.

Un diputat que s'alsés i sapigués dir:
«Pido votación nominal a cada votación,
o — pido que se cuente el número de di-
putados, al llegir-se l'acta, podria fer la
bona obra de retornar-nos al règim de la
normalitat.

Mes els diputats catalanistes no hi
arriben, per desgràcia, a aquesta
unitat.

Son set o vuit... constitueixen mino-
ria i tot. Mes son d'aquells que somen-
tos, el número no fa augmentar la soma.

Cada dia resulta més precis aferram-
nos en nostres idees, en bé de Catalu-
nya i del progrés.

Següem a cada hora més catalans i
més homes del temps nostre. No ho vo-
guem que l'Autonomisme sembli l'hon-
rat pabelló que cobri una mercaderia
averiada, un tot complex ab homes
dels vells partits, ab desferres del caciquisme
que no's resignen a la mort, ab
esperits girats enrera, que no compren-
den la política més que com l'acció ci-
vil de l'Església.

Volguem ser lliures en nostres ac-
cions, sobirans de nostres consciències,
i volguem per la nostra patria lo que vo-
lem per la nostra. Així estimarem de
bo de bo Catalunya. Així la prepararem
para gaudir dintre la comunitat d'altres
pobles, pau i justícia, llibertat i repú-
blica.

Jocs Florals de Barcelona

Convocatoria per a l'any 1906

Als poetes i prosadors de Catalunya i
de tots els territoris on la nostra llengua
és parlada o coneguda, els VII Mantene-
dors del Consistori dels Jocs Florals de Bar-
celona, en l'any XLVIII de llur restauració,
salut.

Per cumplir la honrosa comanda que l'
honorable Cos de Adjudants nos feu el dia
primer de novembre d'aquest any vos con-
vidam a prendre part en els Jocs Florals de
1906, que, segons els Estatuts i bones cos-
tums establertes, se regiran per el següent

Cartell. — El primer diumenge de maig,
que s'escau el dia 6, es celebrará la poètica
festa, en la qual seran adjudicats als autors
de les millors poesies que hi obrien, els
Premis ordinaris, que ofereix cada any
l'Excm. Ajuntament de Barcelona, protec-
tor i ja de temps alimador de la Gaia Cièn-
cia, o sien: la Englantina, la Viola i la
Flor Natural, que corresponen als mots que
formen el lema de la Institució.

La Englantina d'or se donará al autor de
la millor poesia de caràcter patriòtic o sobre
fets històrics, usatges i costums de Catalu-
nya, essent preferida en igualtat de mèrit
la escrita en forma de romans.

De la Viola d'or i argent s'en farà entrega
al autor de la millor poesia religio-sa o moral.

La Flor Natural, premianomenat d'honor
i cortesia, s'adjudicará a la millor composi-
ció en vers sobre tema que's dèxa al
bon gust i franc arbitre del autor. Segons
la bella costum d'antiga establerta, el que
obtingui aquest premi deurà fer present a
la dama de sa elecció, la qual, proclamada
Reina de la Festa, entregarà la premis als
que guanyadors no sien.

Premi del Consistori: Una copa ar-
tística que ofereix el Consistori a la millor
composició en prosa sobre tema i gènere li-
terari que s' dèxa al bon gust del autor.

Oportals els premis anteriors, el Consis-
tori disposa, pera adjudicarlos a les pos-
sibilitats que n' crega mereixedors, dels se-
güents

Premis extraordinaris: Un objecte d'
art, que ofereix l'Estat i l'Eidm. Sr. Carde-
nal Casañas, Bisbe de la Diòcesi de Barce-
lona.

Un relleu artístic, ofrena del Emd. y
Rvdm. Sr. Cardenal Frai Josep de Calasanz Vives.

El Sagel de la Unió Catalanista inscrit en
or sobre planxa d'acer, ofrena de la Junta
Permanent de la Unió Catalanista.

Un objecte d'art, ofert per la Lliga Regio-
nalista de Sabadell.

Un objecte d'art i el títol de soci de mèrit
de la associació de Lectura Catalana.

Una moneda d'or, ofrena del Centre Cata-
lanista de Santiago de Cuba.

D'acort ab els Estatuts dels Jocs Florals,
podran concedir-se ademés els accessits i
mentions honorífiques que l'Consistori
judiciu ben mereixedors.

Totes les composicions deurán ésser
rigurosament inèdites i escrites en antic o
modern català d'aquest Principat, de Ma-
llores, de Valencia, del Rosselló o de la
Sarriena.

Tots els treballs, ab lletra clara i intel-
ligible, se remetran al Consistori, carrer
dels Templaris, núm. 3, abans del migdia
del dia 15 de mars vinent, junt cada hi ab
un plec clost que contingui el nom del autor
i duguí damunt escrit el títol y lema de la
composició.

Els premis o accessits que no sien reti-
rats abans de la renovació del Consistori
s'entendrà que son renunciats per sos
guanyadors.

Els plects que coatinguen els noms dels
autors no premiats se cremarán com de
costum, acabada la repartició dels premis.

El consistori reserva per un any la ex-
clusiva propietat de les obres premiades
ententent que la publicació total o parcial
d'alguna composició premiada, abans de
la celebració de la festa, implica la renun-
cia al premi i als honors que del mateix
s'esdevinguén.

Quel Senyor vos donga inspiració pera
cantar ab esperit verament català la Pa-
tria, la FE y l'AMOR, y a nosaltres discre-
ció en judicjar i acort en premiar als més
dignes.

Fou escrit el present Cartell a la ciutat
de Barcelona als 15 dies del mes de no-
vembre de 1905, per els VII Mantenedors:—
Miquel Costa y Llobera, President.— Fe-
lix Aguiló.— Lluís B. Nadal.— Joa-
quim Mirer y Sans.— Josep Pous y
Pagès.— Geroni Zanné.— Pompeu Creu-
hrt, Secretari.

«El Poble Català» al Congrés

Sessió del dia 15 de desembre
Còpiem del Diario de Sesiones:

El Sr. PRESIDENTE: El Sr. Zulueta
tiene la palabra.

El Sr. ZULUETA: Ante todo, ruego
al Sr. Conde de Romanones que me dis-
pense por no haber puesto en su conoci-
miento la pregunta que voy a tener el ho-
nor de dirigirla; pero como en rigor no se
trata de una pregunta, sino que me voy a
limitar a poner en conocimiento de S. S. y
de la Cámara algo que pasa en Barcelona,
y como no es cosa que exige contestación
inmediata, porque tampoco me importa
para mis ulteriores fines, por eso creo que
no hay inconveniente en que yo le dirija
la pregunta sin haberle avisado previa-
mente a S. S.

En Barcelona se publica un semanario,
El Poble Català, que es el órgano de lo
que podríamos llamar la extrema iz-
quierda del catalanismo. Desde los últi-
mos sucesos, este periódico, que está
redactado por hombres de gran cultura,
de reposado juicio, y que defiende de una
manera muy razonada y muy serena las
soluciones autonomistas, es objeto de una
verdadera persecución y sufre las denun-
cias por partida doble en cada número.

El efecto de esta persecución ha sido
algo que nos favorece mucho a los repu-
blicanos, y por esto no tengo gran interés
en obtener de S. S. el que cese esta perse-
cución; porque ese periódico, que hasta
hace poco tiempo se llamaba simplemente
catalanista, y decía que le era indiferente la
forma política, ahora se ha declarado
francamente republicano, y viene a en-
grosar las filas de nuestro partido y a
establecer una especie de concentración
sobre la base del partido federal y de los
catalanistas, que tiene a representar una
gran fuerza en Cataluña, que no hay para
que despreciar. Iba a decir sencillamente
al Sr. Conde de Romanones que yo he
leído con mucha atención los artículos que
han sido denunciados y no he sabido ver
en ellos nada que afecte a la integridad
de la patria; se reducen simplemente a la
defensa de soluciones autonomistas y de
soluciones republicanas, que no sabía yo
que fueran materia de delito. Pero una
de las cosas que más me ha llamado la
atención es que haya sido objeto de denun-
cia una máxima de Savonarola. Me parece
esto algo fuerte. En este periódico se in-
terpolan, como puedo enseñar a S. S.,
máximas de Montesquieu y de otros varios
hombres célebres, habiendo entre ellos,
una de Savonarola, que ha sido, repito,
materia de denuncia por parte del fiscal
de S. M. Mi objeto lo es más que poner el
hecho en conocimiento del Sr. Conde de
Romanones, porque supongo que no será
olvidando el Sr. Conde de Romanones, por
lo que se hace esta campaña.

Ya sé yo que cuando se vean estas cau-
sas ante los Tribunales se habrá de seguir
forzosamente la absolución de estas denun-
cias; pero, entre tanto, se causan moles-
tias, se causan perjuicios a las empresas,
que cron S. S. que no han de enbairar, en
lo más mínimo, los entusiasmados que sien-
ten por su causa los que sostienen este pe-
riódico. Me indicaron aquí que les la má-
xima de Savonarola, para que se compren-
da el alcance de esa máxima, y lo voy a
hacer con mucho gusto.

«Me preguntan, en general, cuál será
el fin del conflicto: yo os contesto, la vic-
toria; si me lo preguntan en particular,
yo contesto, la muerte».

Nada más.
Esto es lo que ha denunciado el fiscal
de S. M.
El Sr. Ministro de la GOBERNACIÓN
(Conde de Romanones): Pido la palabra.
El Sr. PRESIDENTE: La tiene S. S.
El Sr. Ministro de la GOBERNACIÓN
(Conde de Romanones): Tenia conocimiento
de que había sido denunciado el periódico
catalanista, y ahora republicano,
titulado: El Poble Català; pero no sabía
las causas a que hubiera podido obedecer
esta denuncia, ni yo, cuando se denuncian
los periódicos, puedo tener intervención
de ninguna clase.

Ha hecho bien S. S. en reconocer que
esta denuncia no obedecía a instrucciones
dadas por el Gobierno. El Gobierno, al
suspender las garantías constitucionales
en Barcelona, no ha dado instrucciones
especiales, ni se ha propuesto con ello hacer
política de persecución de ninguna clase.

Pero claro es que no ha suspendido en
baldé las garantías, pues si las suspendió
fue para impedir que puedan reproducirse
los hechos que todos lamentamos, y que la
intemperancia de los espíritus lleve a
exteriorizar manifestaciones que por su
fondo y forma puedan interpretarse ma-
lamente por algunos.

Yo entiendo que la prensa de Barcelona,
en general, y aprovecho esta ocasión para
aplaudir, desde el momento en que las
garantías constitucionales se han suspen-
dido en aquella provincia, ha compren-
dido la razón de emplear tanta prudencia
y circunspección en sus columnas. Por
hacerlo así, después de haber sido suspen-
didas las garantías, solamente dos
periódicos han sido procesados: La Veu de
Cataluña, que fue suspendida en su

publicación y El Poble Català. Los demás
periódicos, sin quejarse, sin lamentarse,
sino haciendo cargo de las circunstancias,
hacen cuanto humildemente pueden por
que sus columnas no ofrezcan nada denun-
ciable ni digno de lípido del fiscal.

El periódico El Poble Català será con-
veniente que ponga un tanto de modera-
ción en su lenguaje, pues, como sabe S. S.,
no ha sido hasta ahora de los más circuns-
pectos y no es de esperar que cambie por
el motivo de haberse hecho republicano.

La máxima de Savonarola, a que ha
aludido S. S. claro es que, dicho así, sin
relacionarla con otros sucesos y circuns-
tancias, nada tendría de particular; pero
relacionándola con el artículo por el cual
ha sido denunciado el periódico podrían
construirse en ella motivos para la de-
nuncia sin que esto quiere decir que sean
para la condena, porque estoy seguro que
si el artículo es inocente, como S. S. dice,
no pasará absolutamente nada, pues los
magistrados de la Audiencia de Barcelona
tienen acreditada su saber y su justicia.

El Sr. ZULUETA: Pido la palabra.
El Sr. PRESIDENTE: La tiene S. S.
El Sr. ZULUETA: Me importa rectifi-
car el último concepto del Sr. Ministro
de la Gobernación.

La máxima de Savonarola no está en
un artículo.

Hay en el periódico, interpoladas, como
he dicho antes, máximas de diferentes
autores, y una de ellas es esta. Estas má-
ximas van intercaladas, de manera que
no tienen relación ninguna ni con el artí-
culo anterior ni con el que las sigue; es
simplemente una de tantas máximas que
publican los periódicos por creer que de-
ben ser conocidas de sus lectores.

Me importa rectificar también lo que
ha indicado S. S. relativo a los excesos
del lenguaje del periódico El Poble Cata-
l.

Este periódico, como saben mis com-
pañeros de diputación, se ha distinguido
siempre, precisamente por su serenidad
de juicio, por su moderación de lenguaje
y por la manera como defiende sus ide-
as. Pero, en fin, esto no hace al caso; i
lo que importa dejar consignado es si el Go-
bierno considera que es materia punible
u objeto de denuncia el que se defienda la
autonomía y la República.

Claro es que si en la defensa de estos
ideales se llega a atacar la integridad de
la Patria, procede que, con arreglo a la
suspensión de las garantías constitucionales,
se persiga ese delito; pero mientras d
esto no se llega, importa fijar bien dónde
está el límite a que se puede llegar.

Yo creo que hay un derecho indiscutible
a defender estos derechos fundamentales
que encarnan en la conciencia del pueblo
catalán, que ha de hacer forzosamente
una gran conjunción de fuerzas en su de-
fensa, y por esto yo pido al Sr. Ministro
al Gobierno que cese en la persecución.
Yo me alegro (aparte de los perjuicios que
pueda causar a las Empresas) que esto se
haga, porque todos los regionalistas, de
un matiz más o menos acentuado, que
hasta ahora habían creído que podían es-
perar de la Monarquía la realización de
sus ideales, se van convenciendo de que
éstos no podrán encontrar satisfacción
más que la forma republicana, que es
precisamente lo que nosotros hemos sosteni-
do siempre.

Lo que nos importa que quede consi-
gnado, sobre todo, porque encarna en la
realidad, es que se va formando este gran
partido regionalista republicano, que es
el que ha de responder a las aspiraciones
y a las tradiciones de Cataluña.

El Sr. Ministro de la GOBERNACIÓN
(Conde de Romanones): Pido la palabra.
El Sr. PRESIDENTE: La tiene S. S.
El Sr. Ministro de la GOBERNACIÓN
(Conde de Romanones): Es perfectamente
legal la propaganda de las ideas a que
S. S. ha aludido, pero no es legal cuando
pueda ser contraria a la integridad de la
Patria, en lo cual celebraz que estamos
conformes. El fiscal de S. M. habrá creído
que no estaba en ese artículo salvada la
integridad de la Patria, cuando lo ha
denunciado, porque si no, no se hubiera
tomado ese trabajo.

MOVIMIENT AUTONOMISTA

Cataluña

Vich. — Ha comensat a publicarse en
aquesta ciutat un nou periódic bimensual
catalanista, a l'efecte de la Gaceta Montañesa,
que va a omplir el buit que dèxa la Gaceta
Vigatana, sospesa per ordre superior.
S'ha benvingut el nou confrere.

Barcelona

Apelo Catalanista. — Aquesta patriò-
tica Associació ha telegrafiat a la redacció
del Radical de Valencia, felicitant-lo per
les seves declaracions valencianistes.

«La Veu de Catalunya». — Dissabte
al vespre, després de laborioses gestions,
pogué reapareixer aquest company nostre.
Ens en felicitem.

«El Federalista». — Ha sigut denun-
ciat el número de la darrera setmana d'a-
quest setmanari, lo qual consignem ab
pena.

«La Tralla». — A les resultes d'un dels
processos per delictes de impremta que te-
pendents aquest confrare, la sala segona
de lo criminal d'aquesta Audiencia dicta
auto de presó contra l' seu director, don
Carmel Riu, que fou complet, enduent-se
emmanillat cap a la presó celular, malgrat
tenir feia fansa ab anterioritat.
Ho deplorém.

Si la nacionalitat es consenti-
ment, l'Estat es lligam....
Millorcu l'home, feulo més just, més
moral, més humil, més pur: es axó la
sola reforma sense cap inconvenient.

Les institucions valen no més lo que
val l'home que les aplica.

Enric F. AMIEL

NOTES POLITIQUES

La Cambra de diputats de Roma ha
rebutat per una majoria de 158 vots el
modus vivendi entre Italia y Espanya,
votació que ha motivat la caiguda del
ministèri, després d'anar precedida de
desordres públics en tota la Italia me-
ridional, principalment interessada en
el fracàs del projecte.

Per lo vist l'influència espanyola cou-
mensa a experimentar-se fora de les sé-
ves fronteres, y es prou fins pera deter-
minar canvis de situació en els Gabi-
nets estrangers.

Quina honra pera la família!
Aom a dir que de resultes del fracàs
ministerial italià, queda interdicta la ex-
portació a la terra dels macarons dels
vins espanyols, que son la única cosa
bona que aquí ns queda, y que real-
ment podia fer set a les potencies.

Mentres el comerç y la industria cat-
alans s'escarrassen pera obrir nous
mercats a les seves produccions, els
nostres paternals governs van perdent
els limitadíssims ab que podem com-
ptar fora de la Peninsula, es a dir, que a
l'hora que fallen els modus vivendi ab
les nacions europees, van concertant
els modus morandi de les poques mani-
festacions d'activitat mercantil que ns
quedaven.

L'amenassa d'emigració en part del
poble de Boada, en vigílies de la Confe-
rencia de Madrid, que hostatjará als re-
presentants de les potencies, ha espan-
tat tant al govern, que hi ha enviat
representants seus ab encarrec de posar
remei a la situació d'aquell veínat.

Les impresions son de que l' govern
pera sortirse del compromís atindrà les
peticions formulades pels veíns de Bo-
da, tornant al poble determinats terce-
nos y emparent obres públiques.

Evidentment, els clàssics procedi-
ments de govern a la espanyola dege-
neren.

En altres temps, el govern hauria
contestat al conato de intento d'emigra-
ció de Boada declarantli l'estat de siti
y concentrantli guardia civil.

Seus dubte, ara, d'aquest sistema de
donar satisfacció a les necessitats dels
pobles, n'han concedit la exclusiva a
Cataluña.

Som realment, com diuen a Madrid,
la región privilegiada.

El Diario Universal, portaveu del mi-
nistre de la Gobernación, comte de Ro-
manones, assegura molt formalment
que les garantías constitucionals s'han
sospès a la provincia de Barcelona, única
y exclusivament mirant al interés de
Cataluña.

Es alló que diuen: de tant que l'esti-
mo t'apunyego.

O, dit en castellà, que fa més fi:
quien bien le quita, le hará llorar.
Tant es així, afegeix a continuació,
que ls que perseguen l'engrandi-
ment de Cataluña pel treball, la in-
dustria, el comerç y les arts, celebren
en seu fur intern la suspensió de gar-
ntías.

No me n parli, ens dona tant gust
com si ns gratessin ab una estora.

Els polítics de Madrid son aixís, no
solament ens vergassegen, sinó que
després encara volen que ls hi donguem
les gracies.

Y encara ns podem donar per satis-
fets de que ls que ara manen son lli-
berals, que sinó, pel cap baix ens sospe-
nen, no les garantías, sinó l' respirar
y tot.

A l'hora que escrivim aquestes ratlles
encara no hi ha acort definitiu sobre la
proposició feta per Espanya a les poten-
cies de celebrar la conferencia interna-
cional sobre lo de Marroc a Madrid en
lloc d'Algeciras.

Sembla que l'obstacle per aquest
canvi de lloc es la oposició que hi fa
Alemanya, fundant-se en la repugnancia
del Soldat sent per Madrid.

Realment el motiu es justificat i molt
digne de que Alemanya el tingui en
compte.

A nosaltres que no tenim res de
maurs ens passa lo mateix, y es peraxó
que desde fa temps ja hem dèxat de te-
nirhi conferencias ab la gent d'allà, ma-
jorment quan els nostres plenipotencia-
ris sempre se n' entorrenaven ab les mans
buides y ab el cap ple... de bones pa-
raules.

A la Correspondencia Militar encara
li dura l'arrancada.

L'altre dia proposava l'aplicació de tot
un assortit de penes aflictives pera ls
espanyols que no sapiguessin castellà.
No ls dic res del esverament que hi
devia haver entre ls acadèmics de la
Lengua!

Fa poc va presentarse al quefe del
Goveru un comandant d'invalids al ob-
jecte de comunicarli l'secret de la so-
lució del problema català.

Segons els correponals de Madrid
l'esmentat militar te pertorbades les sé-
ves facultats mentals, per més que nos-
altres no ns atrevírem a assegurar-
tant, tota vegada que per haverlo co-
municat diferents vegades aquest se-
cret als governants centralistes també
ens han calliciat de cuatro locos.

Peró vellosquí que com que un
boig ne fa cent, y cent ne fan deu mil,
ara a Cataluña de resultes d'aquells
cuatro n'hi han uns quants milers que
fan tornar locos als cuerdos de Madrid.

Al menys ho fa sospitar la falta de
seny de que dona proves a diari la gent
d'allà.

A París s'ha celebrat un Congrés re-
gionalista en el que hi ha tingut repre-

sentació el catalanisme, havent assistit
al mateix com individu de la mesa nada
menos que M. Krantz, ex Ministre de la
guerra francesa.

En el propi Congrés y a proposta del
delegat de Catalunya, senyor Ventosa
y Calvell, va acordarse, en mig del més
gran entusiasme, la celebració d'un
Congrés regionalista internacional any
vinent.

Aquesta actitud de les nacions aven-
sades contrasta evidentment ab la del
Estat espanyol, que en aquets mateixos
moments empresona regionalistes y sos-
pen y denuncia periódics defensors de
aquestes doctrines.

Per axó mentres els païssos de polí-
tica expansiva van consolidant-se ab
l'enrobustiment de la seva cultura, Es-
panya, Rússia y Turquia, aont se col-
leix la llibertat dels ciutadans, segue-
xen sent els Estats que més contingut
d'analfabets porten al actiu de la incul-
tura europea.

MÚSICA

Associació Wagneriana

La primera sessió del anunciat cicle
Beethoven, verificada el dimecres, tenia
dues atraccions especials per l'auditori:
l'estar en sa major part dedicada a cançons
y aquestes encomanades a la nostra aplau-
dida y ja popular concertista donya Maria
Pichot de Gay.

Beethoven fent cançons, cosa rara, ve-
ritat, quèdon axó com Héraldes plant la
traca, o Umfalta. Doncs ben d'agrair a la
Wagneriana que ens hagi ofert aquest es-
pectacle tant hermós com intrigant.

En quant a les cançons de Beethoven,
no per lo poc conegudes dèxen d'ésser di-
gnes de son autor, per més que forosament
son gran geni epic hagi de trobar-se col-
lit en aquest gènere essencialment líric. I
lo més admirable es que ab tot y axó
aquestes produccions ens ofereixen verita-
bles models del gènere en ses evolucions
successives. Qualsevol, en efecte, que
hagi escoltat el programa, haurà remarcat
la gran diferencia de factura entre les sis
cançons de caràcter religiós de Gellert
(op. 48), y l'altre apic titulat A l'almada
llunyana (op. 98). Quí pot estarse de no
voure en aquest simple fet tota l'evolució
de la canó, desde l'aria clàssica, acadè-
mica, italiana, al Lied, propiament dit
germànic, d'inspiració genuïnament popular?
Doncs vetaquí un nou títol de gloria per
l'autor de les nou immortals simfonies, no
menys il·luminat que rarament invocat. Sinó
li trobem en el gènere obres mestres y de-
finitives comparables a les simfoniques, en
canvi podem senyalar ses cançons com fo-
ramentals en la lírica germànica y el llur
autor com precursor y mestre dels grans
mestres del lied, Schubert y Schumann, que
ens han lligat en llurs obres el més gloriós
y perdurable monument de la canó.

Tocant a l'execució, fora tasca intermi-
nabile repetir els mèrits encensats enconas
que el treball de la senyora de Gay mere-
que al selecció auditiu. Basti dir que ens
hi adherim de tot cor, mes encara cele-
brant que, salvat el perill d'amanament,
ses excursions forasteres li hagin permès
assolir tan ràpida y felissament el pié do-
mini de ses excel·lents facultats.

La senyora Ritter s'acredità un cop
més de mestra consumada en el delicat
art d'acompanyament y, en les dues sona-
tes (op. 110 y la Apassionata) que va to-
car, de concient y destra concertista per
més que sospitem que no son les sonates
de Beethoven les obres més escassies al
seu temperament artístic.

BOLÍUS

Les eleccions a l'Econòmica

La creuada catòlica de la Lliga regio-
nalista a l'Econòmica contra hereges
tant bones persones com els senyors Car-
ner, Durán y Trinxeria, Font y Boter,
Planas y Escubós y Soler y Palet, de la
candidatura de conciliació nacionalista, se
va portar ab entusiasme que no's pot
descriure.

Eus hi varem trobar a les eleccions
casi els mateixos contendents de altres
vegades... però dividits d'altra manera.
Abans eren catalanistes contra caciquis-
tes. Ara catalanistes...

